

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Základní umělecká škola Klobouky u Brna, bratří Mrštíků 2

bratří Mrštíků 2, 691 72 Klobouky u Brna

Identifikátor: 600 003 485

Zřizovatel: Školský úřad Břeclav, 17. listopadu 1a, 690 86 Břeclav

Školský úřad Břeclav, listopadu 1a, 690 86 Břeclav

Termín konání orientační inspekce: 24. a 25. října 2000

Čj.	14/2000-11121
Signatura	ol4ku201

OBOROVÁ STRUKTURA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

Základní umělecká škola má dva obory. Poskytuje základy uměleckého vzdělání v hudebním a tanečním oboru. Celkem ji navštěvuje 197 žáků, z toho 152 v hudebním a 45 v tanečním oboru. Výuka hudebnímu oboru probíhá v kmenovém objektu školy, výuka tanečnímu oboru v prostorách odloučeného pracoviště (Vinařská 29, Klobouky u Brna).

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hudební obor

Hodnocení průběhu a kvality vzdělávání v hudebním oboru vychází z poznatků získaných při hospitacích v individuální výuce hry na klavír, housle, zobcovou a příčnou flétnu, klarinet, pěvecké hlasové výchovy, dále v kolektivní výuce komorní hry dřevěných dechových nástrojů, souborové hry - cimbálové muziky a hudební nauky.

Výuka v tomto oboru probíhala podle standardních učebních plánů pro ZUŠ čj. 18 418/95-25. Také týdenní časová dotace a předmětová skladba odpovídají platným učebním dokumentům. Z poznatků získaných hospitační činností vyplývá, že učební osnovy, konkretizované v individuálních studijních plánech, jsou většinou naplňovány. V souladu s fyzickými dispozicemi žáků dechového oddělení jsou mladší žáci vyučováni dvakrát týdně v dělených lekcích. Závažnější nedostatky byly zjištěny ve výuce vyšších ročníků houslové hry. (Např. výrazné zaostávání žáka 5. ročníku ve výuce hry na housle). Skupinová výuka je uplatňována ve hře na zobcovou flétnu, kytaru a v hlasové výchově. Vyučuje se ve skupinách po dvou žácích. Hudební nauku navštěvují všichni zapsaní žáci 1. - 5. ročníku.

V hudebním oboru vyučuje v tomto školním roce deset pedagogických pracovníků. Devět z nich splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené příslušnou zákonnou normou (dva mají dokonce vysokoškolské vzdělání uměleckého směru), tyto podmínky nenaplnuje externí učitel - student konzervatoře - zastupující v dílčím úvazku 6 hodin týdně učitelku na MD.

Hudební obor ZUŠ je umístěn ve dvou podlažích bývalého obytného domu, který byl k tomuto účelu adaptován. Na vnitřních úpravách (např. stavebních, instalaci osvětlení, zvukové izolace, vybudování tepelného systému a pod.) se rozhodujícím způsobem podílel městský úřad, který je majitelem a pronajímatelem objektu. Současných osm tříd odpovídá kapacitě přihlášených žáků. Také jejich zařízení a vybavení je funkční, estetika prostředí koresponduje s posláním a cíli školy. Určitým nedostatkem, který však neovlivňuje naplňování vzdělávacího programu, je absence neučebních prostor - ředitelny, sborovny, příp. kanceláře. Vybavení hudebními nástroji, didaktickou technikou a studijní literaturou je vcelku dostatečné, škola však nemá kvalitní, trvale zabudovanou elektroakustickou soupravu pro poslechové činnosti v hudební nauce i dalších předmětech. Výsledky své práce ZUŠ veřejně prezentuje jak v místě školy - k menším akcím využívá svého sálku, k reprezentativním, rozsáhlejším pak sálů Školního klubu a Sokolovny - tak i v okolních obcích.

Učebně výchovná činnost v individuální výuce je koncepční, promyšlená. Vodítkem pro učitele jsou plány v třídních knihách, které však v některých případech postrádají konkrétně formulované cíle stanovené s ohledem na individuální schopnosti a možnosti jednotlivých žáků. Výběr studijního materiálu i výběr učebních postupů je však adekvátní věku a schopnostem žáků. Schéma vyučovacích hodin je standardní, vytváření základních motorických dovedností spolu s technickým výcvikem směřuje k budování prvků hudebního výrazu, kterými je zase podmíněn nácvik přednesových skladeb.

Za velmi úspěšnou a v mnohých směrech příkladnou je možno označit sledovanou výuku klavírní hry ve 2. a 4. ročníku. Odborně vysoce erudovaný přístup, ve kterém je zaměření na detail spojováno se snahou o vyznění celku, vede k vytváření solidní technické i výrazové základny. Správné postavení a funkce obou rukou i celková uvolněnost jsou samozřejmostí, právě tak jako důraz na sluchovou kontrolu vlastní hry žáka. Právě tento důležitý metodický prvek postrádala výuka v 5. ročníku klavírní hry, jinak odborně správně vedená. Nadměrná aktivita vyučující se projevovala jejím trvalým slovním komentářem, který odváděl žákyni od sluchové sebekontroly.

Se značnými problémy se potýkají učitelé houslové hry zastupující učitelku na MD. V důsledku předchozí výuky bez odborné způsobilosti nebyly u žáků vyšších ročníků vytvořeny správné pohybové návyky, jejich hra postrádá uvolněnost, postavení a funkce obou rukou neumožňuje tvorbu zpěvného tónu a limituje i další vývoj techniky (např. hru v polohách, jejich výměnu a pod.). Vyučujícím jsou nedostatky známy a s metodicky správným přístupem se zaměřují na jejich alespoň částečné odstranění.

Ve výuce hry na dechové nástroje je kladen důraz na správné dýchání a upevnění nátiskových dovedností. Kvalita tónu byla všemi vyučujícími rovněž kladena na důležité místo při celkovém pojetí skladby. Rytická stránka byla žákům teoreticky vysvětlena, obtížná místa bez nástroje prozkoušena a teprve začleněna do skladby.

Pěvecká hlasová výchova je vedena učitelem s velkými praktickými zkušenostmi, které se do výuky pozitivně promítají. Hlavní důraz je kladen na dechovou stránku výuky, posazení hlasu při zpěvu vokaliz. Pro další rozvoj mladých zpěváků, je do výuky zařazeno rozvíjení uvědomělého zpěvu druhého hlasu písní. Takto jsou žáci vedeni k intonační čistotě a přirozenému doladování. Ve sledovaných hodinách byly zařazeny všechny výukové části vedoucí k přirozenému rozvoji hlasu. Velkým pozitivem je rozvíjení zájmu o výuku zpěvu u chlapců.

Komorní hra je na škole vyučována v souladu s učebními plány a její vedení je zaměřeno na výchovu k respektování všech zásad kolektivní hry - jednotného ladění celého souboru, jednotného tempa, dynamického odlišení jednotlivých hlasů, společného vnímání hudební fráze atd.

Výuka souborové hry - cimbálové muziky byla ukázkou, jak lze i při průměrných hráčských schopnostech houslistů postavit kvalitní soubor schopný naplnit poslání: motivovat kolektivním projevem žáky, udržet jejich zájem o nástrojovou hru a zároveň obohatit školu o těleso schopné reprezentace a propagace jejího jména na veřejnosti. Hlavní zásluhu má vedoucí souboru, zkušený praktik se znalostí problematiky, dobrý aranžér hudebního materiálu a především učitel schopný přístupnými metodami žáky strhnout a zapálit pro tento hudební žánr.

Ve výuce 4. ročníku hudební nauky byly kromě nového učiva (teoretického poučení o kvintakordech a jejich obratech) obsaženy důležité součásti předmětu - sluchový a rytmický výcvik. Zvláště sluchová cvičení byla promyšleně vybrána s ohledem na postupný rozvoj sluchových schopností nezbytných pro výuku v hlavním předmětu. Objektem byla sluchová analýza, zpěvní reprodukce i teoretické tvoření základních intervalů. Záměr spojení zvukového názoru (vytvořeného na základě intonace národních písní) s teoretickým odvozováním se jeví jako moderní metodický postup adekvátní tomuto typu škol. Rytická cvičení měla tradiční charakter reprodukce notového záznamu. Sporným se jevil rozsah nového učiva - na hranici psychických možností žáků.

Pro úspěch výuky všech hospitovaných předmětů byla důležitá vstupní a průběžná motivace jednotlivých učitelů. Všichni osvědčili schopnost vhodně volenými slovy žáky zaujmout, uvést do problematiky, ale také povzbuzovat při zvládání úskalí výuky. Důležitou motivační a stimulační součástí byly názorné instrumentální ukázky, v potřebné frekvenci učiteli používané. Pro všechny sledované vyučovací lekce byl charakteristický citlivý přístup učitelů k žákům. Atmosféra byla přátelská, založená na vzájemném respektování a důvěře.

Plánování a příprava výuky v hudebním oboru byly v hospitovaných hodinách na průměrné úrovni. Ve škole vyučují kvalitní učitelé, dobře teoreticky vybavení, mnozí i umělecky angažovaní, většinou s dostatečnými pedagogickými zkušenostmi. Tato skutečnost pozitivně ovlivňuje kvalitu výuky. Po odborné stránce převažovaly vhodné a efektivní metody práce. Motivace a hodnocení žáků, komunikace učitelů se žáky a jejich vzájemná interakce byly na velmi dobré úrovni. Materiální zázemí školy umožňuje naplňovat cíle výchovně vzdělávací práce. ČŠI hodnotí celkově kvalitu výuky v hudebním oboru jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Základní koncepční záměry a prioritní vzdělávací cíle jsou obsaženy ve Výhledovém plánu ZUŠ Klobouky u Brna. Jedná se o reálné záměry vycházející ze znalosti místních podmínek. Plán nepočítá s nárůstem počtu žáků. Snahou vedení školy bude vytváření podmínek pro růst odborné úrovně učitelů souběžně s dalším zkvalitňováním výuky. S tímto úsilím pak koresponduje i záměr dalšího materiálního vybavování školy. Celoroční plán školy je členěn do měsíčních úseků a obsahuje především výhled veřejně prospěšné aktivity. Tento plán byl prokazatelně projednán a schválen pedagogickou radou. Jeho plnění je vedením školy průběžně sledováno a vyhodnocováno.

Způsob a systém plánování odpovídá velikosti a charakteru školy, je funkční. Vytváří předpoklady pro cílenou, systematickou práci. Celkově má velmi dobrou úroveň.

Organizování

Organizace výchovně vzdělávacího procesu i celkový chod školy jsou řádně zajištěny. Řídí se pevně stanovenými, všem účastníkům známými pravidly. Pracovní povinnosti pedagogických i ostatních pracovníků deklaruje Vnitřní řád školy. Adresnost a konkrétnost tohoto ustanovení, které vymezuje povinnosti a odpovědnost pracovníků vytváří dobré předpoklady pro účinné řízení a kontrolu. Školní řád obsahuje základní pravidla pro docházku do školy a chování žáků. Výuka na ZUŠ probíhá podle pevně stanoveného rozvrhu hodin. Poradním orgánem ředitele školy je pedagogická rada, která zároveň nahrazuje uměleckou radu a předmětové komise, které nebyly ve škole - vzhledem k její velikosti - ustanoveny. Pracovníci školy, její žáci i rodiče mají způsoby obvyklými pro tento typ školy dostatečně zabezpečen přístup ke všem potřebným informacím. (Osobní styk, písemná sdělení na nástěnkách, v žákovských knížkách, informace formou pozvánek, letáků, relací v místní televizi a pod.). Spolupráce školy s rodiči žáků je neformální, avšak velmi účinná, zejména při zajišťování a organizování veřejné aktivity školy. K pravidelnému styku pedagogů s rodičovskou veřejností dochází v rámci „interních večírků“.

Výchovně vzdělávací proces a provoz školy jsou po organizační stránce účinně a velmi dobře zabezpečeny.

Vedení a motivování pracovníků

Pro uplatnění odbornosti, tvořivosti a iniciativy učitelů vytváří ředitelka školy velmi dobré podmínky. Týká se to prostoru vytvořeného pro jejich další odborné vzdělávání formou dalšího studia, návštěvou dlouhodobých i krátkodobých kurzů a seminářů (např. postgraduálních kurzů JAMU). Zvýšená pozornost je věnována mladým, začínajícím učitelům. Vedení školy rovněž podporuje aktivní uměleckou činnost pedagogů a považuje ji za účinnou formu jejich sebevzdělávání. Kvalita výuky a její výsledky jsou vedením školy průběžně hodnoceny, oceněním dobré práce jsou učitelé pozitivně motivováni. Pro finanční stimulaci má ředitelka školy zpracována hodnotící kritéria. Finanční prostředky kterými škola disponuje však neumožní vždy adekvátně ocenit kvalitní práci.

Vedení a motivování pracovníků vychází z reálných možností školy a má velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost ředitelky školy je plánovaná a systematická. Probíhá průběžně a je zaměřena na všechny oblasti důležité pro kvalitní práci školy. Zahrnuje kontrolu pracovních povinností učitelů a ostatních pracovníků daných vnitřním řádem školy, vedení třídní dokumentace a pod. Kontrola průběhu a výsledků výuky je prováděna formou přímých hospitací ve vyučovacím procesu, důležitým zdrojem informací jsou postupové a závěrečné zkoušky, absolventské koncerty, soutěžní vystoupení a veřejná činnost v plné šíři. Ředitelka školy je rovněž přítomna na předehrávkách předcházejících veřejným vystoupením.

Kontrolní činnost ředitelky školy zabezpečuje všem zúčastněným zpětnou vazbu a stává se tak důležitým nástrojem pro zkvalitňování činnosti školy. Celkově má velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Koncepční, odpovědná práce ředitelky školy vytváří příznivé podmínky pro úspěšné naplňování výchovně vzdělávacích cílů základní umělecké školy. Řízení školy má celkově velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů je vedena. Nedostatky nebyly zjištěny.
- Prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu jsou účelně a efektivně využívány. V zásadě umožňují škole realizovat její výchovně vzdělávací činnost. V současné době je však jejich výše limitujícím faktorem dalšího rozvoje ZUŠ.
- Rozvoj dechového oddělení a výuka žesťových nástrojů téměř v celém spektru je, s ohledem na velikost školy, příkladná pro jiné ZUŠ.
- Veřejná činnost malého dechového orchestru a cimbálové muziky je výsledkem cílevědomé práce učitelů dechového a smyčcového oddělení.

- ZUŠ Klobouky u Brna dosáhla během své pětileté existence velmi pěkných výsledků: Od školního roku 1996/97 se sólisté a soubory účastní soutěže ZUŠ a v okresních kolech získávají čelná umístění, nejlepší dokonce s postupem do oblastních kol (ve hře na klavír, dechové nástroje, kytaru i v soutěži cimbálových muzik). Kvalitu klavírního oddělení dokumentuje i účast v mezinárodních a národních soutěžích (Amadeus, Praga junior, Soutěž ve čtyřruční klavírní hře v Praze).
- Stejně důležitá jsou veřejná vystoupení hudebního i tanečního oboru v místě školy a v okolních obcích. ZUŠ také působí v roli pořadatele koncertů, na kterých účinkují studenti uměleckých škol (např. JAMU). Těmito aktivitami se škola výrazně podílí na kulturním a společenském životě města i okolí a vytváří předpoklady pro úspěšnou spolupráci s veřejností a jejími zastupitelskými orgány.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy dle § 38 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Výroční zpráva školy.
- Doklady a ostatní materiály o realizovaném vzdělávacím programu školy, jejím řízení, organizaci, činnosti a výsledcích.

ZÁVĚR

ZUŠ Klobouky u Brna působí jako samostatná instituce teprve 5 let. Za tuto krátkou dobu si dokázala vytvořit v oblasti personálního i materiálního zabezpečení takové podmínky, které jí umožňují realizovat výchovně vzdělávací program. Svými výsledky se v široké míře prezentuje na veřejnosti a tímto způsobem se zapojuje do kulturního a společenského života Klobouk u Brna a okolí.

Kvalita vzdělávání byla ve většině hospitovaných vyučovacích lekcích hodnocena jako velmi dobrá. Pozitivním rysem hudebního oboru je systematická péče o komorní a souborovou hru, která, zejména v cimbálové muzice a dechovém souboru, navazuje na regionální tradice. Dobrá úroveň práce je dokumentována i úspěchy v soutěžích.

Škola je řízena v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Řízení je koncepční, jeho velmi dobrá úroveň vytváří předpoklady pro další rozvoj školy.

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu jsou využívány v souladu s účelem jejich poskytnutí.

Česká školní inspekce hodnotí celkově činnost školy jako velmi dobrou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Antonín Bařinka	Bařinka v. r.
Člen týmu	Mgr. Libor Buchta	L. Buchta v. r.

Ve Zlíně dne 6. listopadu 2000

Datum a podpis ředitelky stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. 11. 2000

Razítko

Ředitelka základní umělecké školy

Podpis

Hana Krajčovičová

Hana Krajčovičová v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí posouzení činnosti základní umělecké školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel základní umělecké školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Školský úřad Břeclav	2000-12-7	41/2000

Zřizovatel ŠÚ Břeclav	2000-12-7	41/2000
Rada školy		

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly vzneseny.